

СЛУЖБА БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Головне управління Служби безпеки України в Донецькій та Луганській областях
2 управління (з дислокацією у м. Маріуполь Донецької області)

Слідчий відділ

вул. Архітектора Нільсена, 33, м. Маріуполь, Донецької області, 87515, тел. (0629) 52-53-94
www.ssu.gov.ua, Код ЄДРПОУ 20001504

ПОВІДОМЛЕННЯ про підозру

місто Дніпро

_____ .07.2023

Старший слідчий в ОВС слідчого відділу 2 управління (з дислокацією у м. Маріуполь Донецької області) ГУ СБУ в Донецькій та Луганській областях підполковник юстиції Румянцева О.В., розглянувши матеріали кримінального провадження № 22023050000000466, внесеного до Єдиного реєстру досудових розслідувань 06.02.2023, за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 111-1 КК України, та встановивши наявність достатніх доказів для повідомлення особи про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, відповідно до ст. ст. 42, 276, 277, 278 КПК України, -

ПОВІДОМИВ:

Березан Раїсу Василівну, 02.10.1958 року народження, громадянку України, уродженку с. Улянове, Теофіпольського району, Хмельницької області, зареєстровану адресою: Донецька область, Волноваський район, с. Вільне, вул. Верхня, буд. 41, особу якої документовано паспортом громадянина України серії ВК 005013 виданий Волноваським РВ УМВС України в Донецькій області 02.03.2004,

про те, що вона підозрюється в здійсненні громадянином України дій, спрямованих на впровадження стандартів освіти держави-агресора у закладах освіти, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 111-1 КК України.

24 жовтня 1945 року набув чинності Статут Організації Об'єднаних Націй, підписаний 26 червня 1945 року, яким фактично створено Організацію Об'єднаних Націй (далі – ООН), до складу якої входять Україна, Російська Федерація та ще 49 країн-засновниць, а також інші країни світу.

Відповідно до частини 4 статті 2 Статуту ООН, усі Члени вказаної організації утримуються в своїх міжнародних відносинах від погрози силою або її застосування як проти територіальної недоторканності або політичної незалежності будь-якої держави, так і будь-яким іншим чином, несумісним із Цілями Об'єднаних Націй.

Декларацією Генеральної Асамблеї ООН від 09.12.1981 № 36/103 про недопустимість інтервенції та втручання у внутрішні справи держав і резолюціями: від 16.12.1970 № 2734 (XXV), що містить Декларацію про зміцнення міжнародної безпеки; від 21.12.1965 № 2131 (XX), що містить Декларацію про неприпустимість втручання у внутрішні справи держав і про обмеження їх незалежності і суверенітету від 14.12.1974 № 3314 (XXIX), що містить визначення агресії, визначено, що жодна з держав не має права здійснювати інтервенцію або втручання у будь-якій формі або з якої б то не було причини у внутрішні і зовнішні справи інших держав. Закріплені обов'язки держав утримуватися від: збройної інтервенції, підривної діяльності, військової окупації; надання сприяння, заохочення або підтримки сепаратистської діяльності; не допускати на своїй території навчання, фінансування і вербування найманців чи засилання таких найманців на територію іншої держави.

Верховною Радою Української Радянської Соціалістичної Республіки 24.08.1991 схвалено «Акт проголошення незалежності України», яким урочисто проголошено незалежність України та створення самостійної української держави – України.

У преамбулі Декларації про державний суверенітет України від 16.07.1990 вказано, що Верховна Рада УРСР проголошує державний суверенітет України як верховенство, самостійність, повноту і неподільність влади Республіки в межах її території та незалежність і рівноправність у зовнішніх зносинах.

Відповідно до розділу V Декларації територія України в існуючих кордонах є недоторканою і не може бути змінена та використана без її згоди. Україна самостійно визначає адміністративно-територіальний устрій та порядок утворення національно-адміністративних одиниць.

Статтями 1, 2 Конституції України визначено, що Україна є суверенною і незалежною, демократичною, соціальною, правовою державою. Суверенітет України поширюється на всю її територію, яка в межах існуючого кордону є цілісною і недоторканою. Статтею 73 Конституції України закріплено, що виключно всеукраїнським референдумом вирішуються питання про зміну території України.

Згідно з пунктами 1, 2 Меморандуму про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї від 05 грудня 1994 року РФ, Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії і Сполучені Штати Америки підтвердили Україні своє зобов'язання згідно з принципами Заключного акта Наради з безпеки та співробітництва в Європі від 01 серпня 1975 року поважати незалежність і суверенітет та існуючі кордони України, зобов'язалися утримуватися від загрози силою чи її використання проти територіальної цілісності чи політичної незалежності України, і що ніяка їхня зброя ніколи не буде використовуватися проти України, крім цілей самооборони, або будь-яким іншим чином згідно зі Статутом ООН.

Всупереч вказаним нормам Президент Російської Федерації, а також інші представники влади Російської Федерації, діючи всупереч вимогам п. п. 1, 2 Меморандуму про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї від 05.12.1994, принципам Заключного акту Наради з безпеки та співробітництва в Європі від 01.08.1975 та вимогам ч. 4 ст. 2 Статуту ООН і Декларацій Генеральної Асамблеї ООН від 09.12.1981 № 36/103, від 16.12.1970 № 2734 (XXV), від 21.12.1965 № 2131

(XX), від 14.12.1974 № 3314 (XXIX), спланували, підготували і розв'язали агресивну війну та воєнний конфлікт проти України.

З цією метою 22.02.2022 Президент Російської Федерації підписав з керівниками російських окупаційних адміністрацій на тимчасово окупованих територіях Донецької та Луганської областей договори про дружбу, співробітництво та взаємну допомогу, які в той же день ратифіковані Державною думою та Радою Федерації Федеральних Зборів Російської Федерації.

В цей же день Президент Російської Федерації, з метою надання видимості законності дій по нападу на Україну, направив до Ради Федерації Федеральних Зборів Російської Федерації звернення про використання Збройних Сил Російської Федерації за межами Російської Федерації, яке було задоволено.

Керівники російських окупаційних адміністрацій на тимчасово окупованих територіях Донецької та Луганської областей 23.02.2022 звернулися до Президента Російської Федерації з проханням надати допомогу у відбитті надуманої ними воєнної агресії «українського режиму щодо населення» так званих «Донецької народної республіки» та «Луганської народної республіки».

Президент Російської Федерації 24.02.2022 оголосив про своє рішення почати військову операцію в Україні, після чого був відданий наказ на вторгнення підрозділів Збройних Сил Російської Федерації на територію України.

Після цього, 24.02.2022 на виконання вищевказаного наказу військовослужбовці Збройних Сил Російської Федерації шляхом збройної агресії, незаконно вторглися на територію України через лінію державного кордону України, розташовану в Автономній Республіці Крим, Донецькій, Луганській, Харківській, Херсонській, Миколаївській, Київській, Сумській, Чернігівській та інших областях та шляхом застосування зброї здійснили напад на державні органи, органи місцевого самоврядування, підприємства, установи, організації, військові частини, інші об'єкти, які мають важливе народногосподарське чи оборонне значення, житлові масиви та інші цивільні об'єкти, а також здійснили окупацію частини території України, чим вчинили дії на порушення порядку, встановленого Конституцією України, що продовжується до теперішнього часу та призводить до тяжких наслідків.

Указані дії супроводжуються бойовим застосуванням авіації, артилерійськими та ракетними ударами, а також застосуванням броньованої техніки та іншого озброєння. При цьому вогневі удари здійснюються по об'єктам, які захищені нормами міжнародного гуманітарного права. Зазначені дії призвели до тяжких наслідків у вигляді загибелі людей, у тому числі дітей, отримання ними тілесних ушкоджень різного ступеня тяжкості та заподіяння матеріальних збитків у вигляді знищення будівель, майна та інфраструктури.

Перебування на території України підрозділів збройних сил інших держав з порушенням процедури, визначеної Конституцією та законами України, Гаазькими конвенціями 1907 року, IV Женевською конвенцією 1949 року, а також всупереч Меморандуму про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї 1994 року, Договору про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною і Російською Федерацією 1997 року та іншими міжнародно-правовими актами, є окупацією частини території суверенної держави Україна і міжнародним

протиправним діянням з усіма наслідками, передбаченими міжнародним правом.

24 лютого 2022 року указом Президента України № 64/2022 у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України на підставі пропозиції Ради національної безпеки і оборони України, відповідно до пункту 20 частини першої статті 106 Конституції України, Закону України «Про правовий режим воєнного стану» введено воєнний стан на всій території України.

Востаннє, строк дії воєнного стану в Україні продовжено з 05 години 30 хвилин 20 травня 2023 року строком на 90 діб згідно з Указом Президента № 254/2023.

Внаслідок розв'язання і ведення агресивної війни, починаючи з 24.02.2022 збройними формуваннями Російської Федерації тимчасово окуповано частини території Дніпропетровської, Донецької, Запорізької, Луганської, Миколаївської, Сумської, Харківської, Херсонської областей.

Зокрема, починаючи з 11.03.2022 до цього часу, Російською Федерацією тимчасово окуповано територію м. Волновахи та Волноваського району, Донецької області.

Згідно наказу Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України від 25 квітня 2022 року № 75 (у редакції Наказу Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України від 14 липня 2022 року № 152, Волноваська міська територіальна громада та Хлібодарівська сільська територіальна громада входять до «Переліку громад, які розташовані в районі проведення воєнних (бойових) дій або які перебувають в тимчасовій окупації, оточенні (блокуванні) станом на 8 липня 2022 року».

Представниками Російської Федерації, на тимчасово окупованій території м. Волновахи та частини Волноваського району Донецької області, було створено підпорядковану, керовану та фінансовану Російською Федерацією окупаційну адміністрацію, в яку входили органи і структури, функціонально відповідальні за управління тимчасово окупованою територією України.

При цьому, представники підконтрольних Російській Федерації самопроголошених органів узурпували виконання владних функцій держави на тимчасово окупованій території м. Волноваха, частини Волноваського району, Донецької області, здійснювали підбір кадрів для зайняття посад в незаконних самопроголошених органах, у тому числі із числа громадян України, які на той час перебували на вказаній тимчасово окупованій території. Кінцевою метою окупаційних органів, є інтеграція та подальше незаконне включення захопленої частини суверенної держави Україна до складу Російської Федерації.

Так, відповідно до рішення виконкому від 25.08.2022 № 78 «Про організацію роботи комунальних закладів освіти Хлібодарівської сільської територіальної громади під час дії правового режиму воєнного стану» визначено, що на період дії правового режиму воєнного стану в Україні, освітня діяльність Вільненського закладу загальної середньої освіти І-ІІІ ступенів не здійснюється.

У невідомі досудовим розслідуванням дату та час, громадянка України Березан Р.В., яка займала посаду вчителя Вільненського ЗЗСО І-ІІІ ступенів Хлібодарівської сільської територіальної громади, достовірно володіючи інформацією, що з 24.02.2022 підрозділами збройних сил та інших військових формувань Російської Федерації, здійснено повномасштабне вторгнення на територію суверенної держави Україна та розуміючи, що вчиняються дії, направлені на зміну меж території України в порушення порядку, встановленого Конституцією України, свідомо та добровільно прийняла рішення у період воєнного стану, перейти на бік ворога, тобто на сторону окупаційної влади Російської Федерації.

Реалізуючи свій злочинний умисел, Березан Р.В., у невідомі досудовим розслідуванням дату та час, після повної окупації військовослужбовцями збройних сил Російської Федерації території с. Вільне Волноваського району, Донецької області, тобто після 11.03.2022, перебуваючи на території зазначеного населеного пункту, усвідомлюючи, що в Україні введено воєнний стан, керуючись ідеологічними та корисливими мотивами, добровільно погодилась на співпрацю з окупаційною владою Російської Федерації, та добровільно прийняла пропозицію обійняти посаду «Завуча Муниципального Бюджетного Общеобразовательного учреждения «Вольненская школа», яке розташоване за адресою: Донецька область, Волноваський район, с. Вільне, вул. Костюченка, 24.

Після чого, використовуючи отримані повноваження, Березан Р.В. прийняла участь у плануванні та організації освітнього процесу у «Муниципальному Бюджетному Общеобразовательном учреждении «Вольненская школа», у відповідності до вимог «Закону об образовании» від 19.06.2015, прийнятим Постановою народної Ради так званої «ДНР» за освітніми стандартами та навчальними планами так званої «ДНР», із повним виключенням з освітнього процесу вимог до обов'язкових результатів навчання, визначених державними стандартами повної загальної середньої освіти України, який повністю протирічить меті як початкової, так і базової середньої освіти в Україні та який формуватиме знання, інші компетентності та світогляд здобувачів освіти спрямовані на возвеличення Російської Федерації та так званої «ДНР її історичної ролі та відповідно заперечення існування культурних цінностей українського народу, його історико-культурних надбань і традицій, української мови, що має своєю кінцевою метою збудувати агресію та ненависть до України.

Відповідно до статті 5 Закону України «Про освіту» освіта є державним пріоритетом, що забезпечує інноваційний, соціально-економічний і культурний розвиток суспільства.

Статтею 1 Закону України «Про повну загальну середню освіту» визначено, що державні стандарти повної загальної середньої освіти – документи, що визначають загальні обсяги навчального навантаження здобувачів початкової, базової середньої, профільної середньої освіти, вимоги до їх компетентностей і до згрупованих за відповідними освітніми галузями обов'язкових результатів навчання, яких вони мають досягти на відповідному рівні повної загальної середньої освіти.

Так, Державним стандартом початкової освіти, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України 21 лютого 2018 року № 87 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24 липня 2019 року № 688) передбачено, що метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей,

компетентностей та наскрізних умінь. До ключових компетентностей, серед іншого належать: вільне володіння державною мовою, спроможність діяти як відповідальний громадянин та брати повноцінну участь у громадському та суспільному житті, спираючись на критичне оцінювання основних подій національної, європейської та світової історії, а також повагу до прав людини та верховенства права, цінування культурного розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України.

Також, Державним стандартом базової середньої освіти, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 року № 898, визначено, що метою базової середньої освіти є розвиток природних здібностей, інтересів, обдарувань учнів, формування компетентностей, необхідних для їх соціалізації та громадянської активності, виховання відповідального, шанобливого ставлення до родини, суспільства, навколишнього природного середовища, національних та культурних цінностей українського народу. Реалізація мети базової середньої освіти ґрунтується на таких ціннісних орієнтирах, як формування в учнів активної громадянської позиції, патріотизму, поваги до культурних цінностей українського народу, його історико-культурного надбання і традицій, державної мови, плекання в учнів любові до рідного краю.

У відповідності до вимог частини 1 статті 1 Закону «Про освіту» мовою освітнього процесу в закладах освіти є державна мова. Держава гарантує кожному громадянину України право на здобуття формальної освіти на всіх рівнях (дошкільної, загальної середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої), а також позашкільної та післядипломної освіти державною мовою в державних і комунальних закладах освіти.

Частиною 2 статті 1 Закону України «Про освіту» передбачено, що заклади освіти забезпечують обов'язкове вивчення державної мови, зокрема заклади професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти - в обов'язку, що дає змогу провадити професійну діяльність у вибраній галузі з використанням державної мови.

Так, Березан Р.В., виконуючи свій злочинний умисел, направлений на впровадження стандартів освіти держави-агресора у закладах освіти, використовуючи отримані повноваження, у невстановлений досудовим час, однак, не пізніше 11.03.2022 зайняла посаду так зв. «Завуча Муниципального Бюджетного Общеобразовательного учреждения «Вольненская школа», на яку покладено посадові обов'язки: «Организовывать текущее и перспективное планирование деятельности педагогического коллектива; координировать работу учителей и других педагогических работников по выполнению учебных планов и программ; организовать и координировать разработку необходимой учебно-методической документации; осуществлять систематический контроль за качеством образовательного процесса и объективностью оценки результатов образовательной подготовки обучающихся, работой элективных курсов; посещать уроки и другие виды учебных занятий, проводимых педагогическими работниками школы, анализировать их форму и содержание, доводит результаты анализа до сведения педагогов; проводит анализ соответствия содержания имеющихся предметных образовательных программ, используемых образовательных технологий, условий реализации образовательной программы, имеющихся способов и организационных механизмов контроля образовательного

процесса, оценки результатов ФГОС, ФКГОС и определение необходимых изменений; обеспечивать использование и совершенствование методов организации образовательного процесса и современных образовательных технологий, в том числе дистанционных; оказывать помощь педагогическим работникам в освоении и разработке предметных программ и технологий; организовать текущее и перспективное планирование работы с педагогами и ее проведение; создавать условия для развития творческого потенциала учащихся в соответствии с планом работы школы; организовать аттестацию педагогических работников в соответствии с перспективным планом прохождения аттестации и ежегодным приказом по аттестации; организовать работу по подготовке и проведению ГИА, ВПР; осуществлять контроль за учебной нагрузкой обучающихся; составлять расписание учебных занятий и других видов образовательной деятельности, обеспечивать качественную и своевременную замену уроков временно отсутствующих учителей, вести журнал учета пропущенных и замещенных уроков; обеспечивать своевременное составление установленной отчетной документации, контролирует правильное и своевременное ведение педагогами классных журналов, другой документации; способствовать повышению методического и профессионального уровня педагогического коллектива; организовать повышение квалификации педагогов в соответствии с перспективным планом повышения квалификации педагогических и руководящих работников; совместно с директором и другими заместителями принимает меры по оснащению учебных кабинетов современным оборудованием, наглядными пособиями и техническими средствами обучения, пополнению библиотеки учебно-методической и художественной литературой, журналами и газетами; организовать работу по соблюдению в образовательном процессе норм и правил охраны труда; обеспечивает контроль за безопасностью используемых в образовательном процессе оборудования, приборов, технических и наглядных средств обучения; разрешать проведение образовательного процесса с обучающимися при наличии оборудованных для этих целей учебных помещений, отвечающих правилам и нормам безопасности жизнедеятельности и принятых по акту в эксплуатацию; проводить совместно с директором, профкомом, другими заместителями административно-общественный контроль безопасности использования, хранения учебных приборов и оборудования, химических реактивов, наглядных пособий, школьной мебели; своевременно принимать меры к изъятию химических реактивов, учебного оборудования, приборов, не предусмотренных типовыми перечнями, в том числе самодельного, установленного в мастерских, учебных и других помещениях без соответствующего акта-разрешения; приостанавливать образовательный процесс в помещениях школы, если там создаются опасные условия здоровью работников, обучающихся; выявлять обстоятельства несчастных случаев, происшедших с работающими, обучающимися; организовывать разработку и периодический пересмотр не реже 1 раза в 5 лет инструкций по охране труда, а также разделов требований безопасности жизнедеятельности в методических указаниях по выполнению практических и

лабораторних работ; контролювати своєчасне проведення інструктажа навчаючихся і його реєстрацію в журналі; організувати з участю заступника директора по адміністративно-хозяйственной работі своєчасне і якісне проведення паспортизації навчальних кабінетів, майстерських, спортзала, а також інших приміщень; складати на основі отриманих від медичного закладу матеріалів списки осіб, підлягають періодичним медичним оглядам з вказанням фактора, по якому встановлено необхідність проведення періодичного медичного огляду; спільно з заступником директора школи по виховній работі визначати методіку, порядок навчання правилами дорожнього руху, поведінки на воді і вулиці, пожежної безпеки; здійснювати перевірку знань; вести, підписувати і передавати директору школи таблицю обліку робочого часу безпосередньо підпорядкованих йому педагогів і навчально-вспомогательного складу; брати участь в комплектуванні класів, приймає заходи по збереженню контингенту навчаючихся; контролювати дотримання навчаючимися Правил для навчаючихся; організувати работу з учасниками «групи ризику»; брати участь в работі педагогічного ради школи; виконувати доручення по розпорядженню директора школи».

Отже, громадянка України Березан Р.В. у невстановлений досудовим розслідування час, однак, не пізніше 11.03.2023 по теперішній час, перебуваючи на вищевказаній посаді т.зв. «завуча», здійснює провадження стандартів освіти держави-агресора у «Муниципальном Бюджетном Общеобразовательном закладі «Вольненская школа», яке розташоване за адресою: Донецька область, Волноваський район, с. Вільне, вул. Костюченка, 24.

Таким чином, Березан Р.В. обґрунтовано підозрюється в здійсненні громадянином України дій, спрямованих на впровадження стандартів освіти держави-агресора у закладах освіти, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 111-1 КК України.

Старший слідчий в ОВС слідчого відділу 2 управління

(з дислокацією у м. Маріуполь Донецької області)

ГУ СБУ в Донецькій та Луганській областях

підполковник юстиції

Олена РУМЯНЦЕВА

ПОГОДЖЕНО

Процесуальний керівник у провадженні-

прокурор відділу захисту інтересів

дітей та протидії насильства

Донецької обласної прокуратури

Оксана ГОЛУБНИЧА

ПРАВА ПІДОЗРІЮВАНОВОГО

Конституція України

Стаття 28. Кожен має право на повагу до його гідності.

Ніхто не може бути підданий катуванню, жорстокому, нелюдському або такому, що принижує його гідність, поводженню чи покаранню. Жодна людина без її вільної згоди не може бути піддана медичним, науковим чи іншим дослідям.

Стаття 29. Кожна людина має право на свободу та особисту недоторканність.

Ніхто не може бути заарештований або триматися під вартою інакше як за вмотивованим рішенням суду і тільки на підставах та в порядку, встановлених законом.

У разі нагальної необхідності запобігти злочинів чи його припинити уповноважені на те законом органи можуть застосувати тримання особи під вартою як тимчасовий запобіжний захід, обґрунтованість якого протягом сімдесяти двох годин має бути перевірена судом. Затримана особа негайно звільняється, якщо протягом сімдесяти двох годин з моменту затримання їй не вручено вмотивованого рішення суду про тримання під вартою.

Кожному заарештованому чи затриманому має бути невідкладно повідомлено про мотиви арешту чи затримання, роз'яснено його права та надано можливість з моменту затримання захищати себе особисто та користуватися правовою допомогою захисника.

Кожний затриманий має право у будь-який час оскаржити в суді своє затримання.

Про арешт або затримання людини має бути негайно повідомлено родичів заарештованого чи затриманого.

Стаття 55. Права і свободи людини і громадянина захищаються судом.

Кожному гарантується право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб.

Кожен має право звертатися за захистом своїх прав до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

Кожен має право після використання всіх національних засобів правового захисту звертатися за захистом своїх прав і свобод до відповідних міжнародних судових установ чи до відповідних органів міжнародних організацій, членом або учасником яких є Україна.

Кожен має право будь-якими не забороненими законом засобами захищати свої права і свободи від порушень і протиправних посягань.

Стаття 56. Кожен має право на відшкодування за рахунок держави чи органів місцевого самоврядування матеріальної та моральної шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб при здійсненні ними своїх повноважень.

Стаття 59. Кожен має право на правову допомогу. У випадках, передбачених законом, ця допомога надається безоплатно. Кожен є вільним у виборі захисника своїх прав.

Для забезпечення права на захист від обвинувачення та надання правової допомоги при вирішенні справ у судах та інших державних органах в Україні діє адвокатура.

Стаття 62. Особа вважається невинуватою у вчиненні злочину і не може бути піддана кримінальному покаранню, доки її вину не буде доведено в законному порядку і встановлено обвинувальним вироком суду.

Ніхто не зобов'язаний доводити свою невинуватість у вчиненні злочину.

Обвинувачення не може ґрунтуватися на доказах, одержаних незаконним шляхом, а також на припущеннях. Усі сумніви щодо доведеності вини особи тлумачаться на її користь.

У разі скасування вироку суду як неправосудного держава відшкодовує матеріальну і моральну шкоду, завдану безпідставним засудженням.

Стаття 63. Особа не несе відповідальності за відмову давати показання або пояснення щодо себе, членів сім'ї чи близьких родичів, коло яких визначається законом.

Підозрюваний, обвинувачений чи підсудний має право на захист. Засуджений користується всіма правами людини і громадянина, за винятком обмежень, які визначені законом і встановлені вироком суду.

Кримінальний процесуальний кодекс України

Стаття 42. Підозрюваний

Підозрюваний, обвинувачений має право:

1) знати, у вчиненні якого кримінального правопорушення його підозрюють;

2) бути чітко і своєчасно повідомленим про свої права, а також отримати їх роз'яснення у разі необхідності;

3) на першу вимогу мати захисника і побачення з ним до першого та перед кожним наступним допитом з дотриманням умов, що забезпечують конфіденційність спілкування, на присутність захисника під час допиту та інших процесуальних дій, на відмову від послуг захисника в будь-який момент кримінального провадження, на отримання послуг захисника за рахунок держави у випадку відсутності коштів на оплату таких послуг;

4) не говорити нічого з приводу підозри проти нього або у будь-який момент відмовитися відповідати на запитання;

5) давати пояснення, показання з приводу підозри чи в будь-який момент відмовитися їх давати;

6) вимагати перевірки обґрунтованості затримання;

7) у разі затримання – негайне повідомлення членів сім'ї, близьких родичів чи інших осіб про затримання і місце свого перебування;

8) збирати і подавати слідчому, прокурору, слідчому судді докази;

9) брати участь у проведенні процесуальних дій;

10) під час проведення процесуальних дій ставити запитання, подавати свої зауваження та заперечення щодо порядку проведення дій, які заносяться до протоколу;

11) застосовувати з додержанням вимог КПК України технічні засоби при проведенні процесуальних дій, в яких він бере участь. Слідчий, прокурор, слідчий суддя, суд мають право заборонити застосовування технічних засобів при проведенні окремої процесуальної дії чи на певній стадії кримінального провадження з метою нерозголошення відомостей, які містять таємницю, що охороняється законом, чи стосуються інтимного життя особи, про що виноситься вмотивована постанова (ухвала);

12) заявляти клопотання про проведення процесуальних дій, про забезпечення безпеки щодо себе, членів своєї сім'ї, близьких родичів, майна, житла тощо;

13) заявляти відводи;

14) ознайомлюватися з матеріалами досудового розслідування, та вимагати відкриття матеріалів;

15) одержувати копії процесуальних документів та письмові повідомлення;

16) оскаржувати рішення, дії та бездіяльність слідчого, прокурора, слідчого судді;

17) вимагати відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури або суду, в порядку, визначеному законом, а також відновлення репутації, якщо підозра, обвинувачення не підтвердились;

18) користуватись рідною мовою, отримувати копії процесуальних документів рідною або іншою мовою, якою він володіє, та в разі необхідності користуватись послугами перекладача за рахунок держави.

Підозрюваний, який є іноземцем і тримається під вартою, має право на зустрічі з представником дипломатичної чи консульської установи своєї держави, яку йому зобов'язана забезпечити адміністрація місця ув'язнення.

Підозрюваний зобов'язаний:

1) прибувати за викликом до суду, а в разі неможливості прибути за викликом у призначений строк – заздалегідь повідомити про це суд;

2) виконувати обов'язки, покладені на нього рішенням про застосування заходів забезпечення кримінального провадження;

3) підкорятися законним вимогам та розпорядженням слідчого, прокурора, слідчого судді, суду.

На всіх стадіях кримінального провадження підозрюваний має право примиритися з потерпілим і укласти угоду про примирення. У передбачених законом України про кримінальну відповідальність та КПК України випадках примирення є підставою для закриття кримінального провадження.

Права мені роз'яснені та зрозумілі. Пам'ятку про процесуальні права та обов'язки підозрюваного отримав.

Про підозру мені повідомлено, письмове повідомлення про підозру та пам'ятка про процесуальні права і обов'язки вручені, права підозрюваного мені оголошені та роз'яснені.

Підозрюваний: _____
(підпис)

/ Р.В. Березан /
(прізвище та ініціали)

Захисник: _____ / _____ /
(підпис) (прізвище та ініціали)

____.07.2022

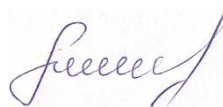
Повідомлення про підозру здійснив:

Старший слідчий в ОВС слідчого відділу 2 управління

(з дислокацією у м. Маріуполь Донецької області)

ГУ СБУ в Донецькій та Луганській областях

підполковник юстиції

Олена РУМЯНЦЕВА